

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Članki izhajajo vsak dan razen nedelje in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:

Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12:50
četrletno . . . K 6:00
mesečno . . . K 2:10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 47.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 28. februarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Politični odsevi.

V Celju, 28. februarja 1910.

V soboto je zbornica odobrila **rekrutni kontigent** s 141 proti 119 glasom. Jugoslovanski poslanci so glasovali za kontigent. Iz debate pri drugem čitanju je omeniti izvajanja ministra za dež. brambo, Georgija. Rekel je, da četudi armadna uprava ni izdelala novega vojaškega kazenske-pravnega reda (sedanji je iz časov Marije Terezije), je vendar upeljala nekaj prebivalstvu simpatičnih novih uredb v naši dež. brambi. Upeljali so se analfabetiki tečaji in uredili se bodo letos v 10 posadkah za poskušno vojaški poučni kmetijski tečaji. Istotako se je v zdravstvenem oziru upeljala nekaj novih uredb ter so se izpopolnile vojaške bolnišnice. Na pritožbe glede ozkosrčnega deljenja podpor za uboge rezerviste, zlasti take, ki so rodbinski očetje, je odgovoril minister, da bode gledal, da se izplačilo podpor ne bode zavlačevalo in se bode pravično odmerjalo. Minister se je dotaknil tudi vprašanja telesne vzgoje šolske mladine, s katerim se je svoječasno bavil: tozadevna anketa na Dunaju. Priporočal je tople telesne vaje šolske mladine, osobito srednješolske, 7 vojaškim »priokusom«; priporočal tudi uvedbo strelnih vaj, a le s potrebno omejitvijo. — Izmed slovanskih poslancev je izjavil češki agrarec **Udržal**, da bodo češki agrarni poslanci glasovali proti rekrutnemu kontingentu, ne iz sovraštva proti armadni upravi, temveč v protest proti nemški nadvladi v Avstriji. — Nemški nacionallec **Ansorge** je izjavil, da bodo nacionalci glasovali za rekrute z ozirom na Nemčijo. (Ironični klici socialistov: Heil dir im Siegeskranz!)

Koncem se je odklonil predsednik Pattai nadaljevanje obravnave o Grafenauerjevem nujnem predlogu glede preziranja slovenskega jezika na Koroškem. Socialisti so protestirali — češ, da nastane iz tega nevaren precedenčni slučaj — **a zbornica je z večino pritrdila Pattai-u.** Je čuden in pomemben slučaj, da strogost novega poslovnika zadene baš najprej slovenski nujni predlog in to še glede koroških razmer, ki vsled svoje krivičnosti kriče do nebes! Pričakujemo, da bode »Slovenec« zapel sedaj panegirik novemu poslovníku in Krekovi politični modrosti! Pomembno je, da se ni uprl Pattaijevem postopanju nobeden poslanec iz Slovenske jednote. Gospoda si morajo ostati svoji modri politiki zvesti!

Politična senzacija je **ustanovitev nemške nacionalne zveze** (Deutscher Nationalverband). Doslej je namreč upravljal skupne zadeve nemških naprednjakov (radikalci, agrarci, nemška ljudska stranka in svobodomislec) takozvani odbor štirih (Viererauschnitt). Sedaj pa so se združile vse te stranke v enotno parlamentarno organizacijo (nemška nacionalna zveza, s 5 glavnim predsedstvom, obsto-

ječim iz posl.: Chiarija, Sylvestra, Damma, Grossa in Wolfa. Nemški radikalci in agrarci so si pridržali za gotove slučaje proste roke. Zanimivo je, kako so razdeljeni poslanci te nove organizacije, ki bi se naj razvila v »nemško državno stranko« in prevzela nekako vodstvo nemške politike v Avstriji. Na Češko odpade 36, na Moravsko 15, na Šlezijo in Koroško po 6, na Štajersko 4, na Solnograško 3, na Zgornje Avstrijsko in Bukovino po 2, na Nižje Avstrijsko, Kranjsko in Tirolsko po 1 poslanec, skupaj 77mož. Na planinske dežele odpade komaj 15, na Štajerskem ima nova zveza med 30 komaj 4 mandate in vendar bo želela v vseh narodnih in gospodarskih zadevah v naši ožji domovini odločevati! — Za kulisami se sicer vodi med nemškimi nacionalci vseh barv hud boj zaradi Schreinerjeve dedščine. Nemški radikalci bi na vsak način radi stlačili v kabinet posl. Pacherja, čemur pa agrarci, nemška ljudska stranka in svobodomislec hudo nasprotujejo. Po poročilih čeških listov je došlo med portfelja željnimi nemškimi vodji že do hudih spopadov. — Naši Germani so z ustanovitvijo nove zveze tudi pozabili, da morajo varovati plemensko čistost. Sprejeli so v njo tudi žida Kurando in Ofnerja kot hospitanta. — Posamezni nemški listi tudi že pišejo o razmerju »nemške narodne zveze« do Slovanov. Pravijo, da če si Nemci in Slovani stoje v sklenjenih vrstah nasproti, se bo našla lažje podlaga, na kateri bo došlo do premirja. Nemške stranke baje ne bodo mogle sedaj več med seboj v nacionalnih stvareh tako licitirati, pravi »Tagessp.«. Imamo že preveč skušenj, da bi verjeli v nemško miroljubnost. Zanimivo je morda le priznanje, da se pri boju proti nam ni šlo za kake življenske interese nemškega naroda, temveč le za licitacijo med posameznimi nemškimi strankami... »Tagessp.« trdi, da hoče g. Kramár Avstrijo s tem razbiti, ker zahteva, da bi se poslovanila. To je seveda neresnica; Kramár in vsi realni slovanski politiki nočejo ničesar drugega kakor da se da Slovanom enakopravnost in da se štiti njihov narodni in gospodarski razvoj. — Zgoraj omenjene številke in pa praktično stanje pa zahteva, da ne računamo z nemškimi nacionalci samimi, temveč tudi s kršč. socialci in socialisti, ki zastopajo večino nemškega naroda. Bodoča naloga slovanske politike bode tudi ta, da se dovede prepotentnost in baharija nemških nacionalcev, ki so danes »Liebkind« na Dunaju, na pravo mero. Potem se bode dalo poprej najti narodnostno premirje in pa pravičen sporazum.

Veliko pozornost vzbujajo bulgarsko-turški mejni spopadi v Rumeliji. Vršili so se pri Liljkovu, južno od Plodiva. Bulgarski listi slikajo položaj prilično tako-le: Mejne straže stoje druga proti drugi in je razumljivo, ako trčijo druga ob drugo. Posebno pri Liljkovu, kjer je kos zemlje, o katerem se

še danes ne ve, ali je bulgarski ali turški. Dne 21. februarja je nek bulgarski vojak — bili so torej bulgarski in turški vojaki v družbi — udaril turškega za uho. Turški vojaki so se hoteli maščevati in so s silnim streljanjem napadli bulgarsko stražnico, v kateri ni bilo niti deset vojakov. Turki in Bulgari so dobili pomoč in borba je postajala čimdalje hujša. Iz Plodiva je šel takoj bataljon pešcev in jedna baterija Bulgarom na pomoč. Proti jutru — strelba je trajala celo noč — so se oglasili na turški strani topovi; bulgarski so jih utišali in pregnali vsoto turško vojsko. Zgube na eni in drugi strani niso znane. Ti spopadi so se še dva dni ponavljali in sicer ne le pri Liljkovu temveč še na več drugih mestih. Turki trde, da so Bulgari navlašč. izzvali prepire. Dejstvo je, da vlada v celi južni Bulgariji silno navdušenje za vojno in da delajo kmetje prostovoljno na utrdbah, katere se grade z veliko hitrico na važnejših točkah. Druga lice dobe ti prepri, ako uvažujemo glasove o obisku bulgarskega carja v Peterburgu. Čuje se, da je carja v prvi vrsti peljalo tje **macedonsko vprašanje**. Bulgarski minister Paprikov se je izjavil velikim petrograjskim listom: »Nevolje macedonskih Bulgarov izzivajo glasen odmev po celi Bulgariji. Ogorčenje bulgarskega naroda otežuje stremljenje vlado po dobrih odnosih s Turčijo. Kakor kaže sedanji notranji položaj na Turškem, se je bati novih prekucij in Bulgarija vočigled temu ne more ostati mirna, temveč postati mora aktivna. Kritični moment za turško-bulgarske stike je položaj v Macedoniji. Splošno stanje na Balkanu je zelo nezanesljivo. Bulgarija mora biti pripravljena za vse slučaje.« Ta Paprikovova izjava je vzbudila v Peterburgu silno senzacijo. Rusko ministerstvo za zunanje zadeve je sicer izdalo pomirjujoči dodatek, v katerem pa se vendar priznava, da disponira Bulgarija z izborno armado in da je poklicana igrati veliko ulogo na Balkanu. Makedonske spletke se za sedaj ni treba tako bati — ali vzadi grozi grozna silhueta revolucije na Grškem. — Lahko trdimo, da je razburjenost na polotoku splošno velika in da bomo prav lahko slišali v doglednem času v Rumeliji grmeti topove. Dejstvo je, da se mlada Bulgarija pripravlja na silovit in drzen naskok na staro zgnjilo Turčijo.

Slučaj Schmoranzer.

Iz Maribora, 27. febr.

Kakor se sliši, je imenoval naučni minister Stürckh za risarskega učitelja na mariborskem učiteljskem okr. okr. šolskega nadzornika Schmoranzerja. — To je moral storiti iz dveh vzrokov: prvič je imel to mesto tudi dosedaj Slovenec in je torej to slovensko posestno stanje, drugič pa

LISTEK.

Faust in don Juan.

Češki spisal J. S. Machar. — Poslovenil T. L.

Po ulici je šel s počasnim, resnim korakom postaren gospod. Zarjavelo njegovo obličje je bilo obrobjeno s temnimi pristriženimi brki, ki je cvetelo na nekaterih mestih belo, plemenite oči so se svetile z nežnim melanholičnim leskom, na čelu kolikor ga ni zakrival klobuk, je bilo videti mrežico globokih gub, lepi njegov nos je bil pri nosnicah nekoliko razširjen in špička njegova se je rdečila od nežnega karmina — nasledok nosljanja.

Imel je črno suknjo na škrice, iz žepa mu je gledal konec modrega robca, na nogi je imel čevlje z dvojnimi podšivi, v roki močno palico z upognjenim držajem.

Melanholične njegove oči so zrle z nežno resignacijo po ljudeh in ulicah. Na pozdrave mimoidočih se je zahvaljeval z ljubeznivim nasmeškom in privzdgal vedno svoj bel slamnik s črno pentljo v parabolli, pri čemur se je vedno prikazala na njegovi glavi velika bela pleša. Odzdravljaj je z milim simpatičnim glasom »Sluga sem, gospod«, ali »Dobro dan, gospod«.

Kakih petdeset korakov daleč je korakal proti njemu drug, ravnotako prileten gospod. Obleka njegova je bila brez napake. V gombnici je nosil nekoliko zvončkov. Na telovniku se mu je zibala zlata blesteča verižica. V pisani kravati je imel iglico z malim bronastim konjem in jezdecem. Na nogah je imel špičaste, lesketajoče se čizme. Majhne, aristokrat

kratične roke so se skrivale v temno rujavih rokavicah, v desnici je nesel palico enake barve, kakor rokavice, s srebrnim okovom, na katerem je bil vdolben monogram.

Njegov obraz je bil interesanten. Nekako otožne črne oči z dolgimi trepalnicami in gostimi obrvmi so gledale izpod strehe velikega slamnika. Obraz, porastel s temno, tupatam že sivo brado, ki je bila na francoski način pristrižena. Nos je imel grški, v sredi tanek. Nosil se je ponosno, hodil trdno in kadil fino cigareto, katere modri dim je odpihoval z razkošjem iz nosnic in godel pri tem n. k. močno pesen.

Ta dva sta se srečala. Pogledala sta se, razširila roke — in si ležala v naročju.

»Blagorodni Done!« je vzkliknil prvi ginjen.

»Doktor Faust!« je zaklical drugi in ga poljubil. V tem je šlo po trotoarju par debelih ljudi. Zadel je ob objemajoča se moža, ki sta se opustila in stopila s trotoarja do srede ulice.

Stala sta trenutek molče in se ogledovala radostno. Don Juan se je srečal čez dolga leta z doktorjem Faustom!

»Za vraga, doktor,« se je oglasil čez nekaj časa Don Juan, »kje ste se vzeli? Kako se vam godi? Pravzaprav se čudim, da ste še živi? Ampak pardon, prosim, ne odgovarjajte, pojdiva rajše tje v vinarno in oslaviva s kozarcem vina naše svidenje.« Faust je zmajal melanholično z glavo. »Ne pijem vina,« je rekel resno.

»Tedaj kozarec plzenjskega,« je šilil Don Juan. Faust je pogledal na veliko srebrno uro. »No,« je rekel, »eno uro časa imam, potem moram, žali bog, za svojim poklicom.«

»Ej, vraga, doktor?« se je začudil Don Juan, »kaj pa ste sedaj?« »Profesor kemije in fizike na tukajšnji obrtni šoli,« je odgovoril Faust tiho, »napravil sem skušnjo tudi iz filozofije, upal sem, da postanem profesor na vseučilišču, ampak moja filozofija je bila preveč pesimistična in — mladeničem pogubna. Sicer,« je pristavil, »sem tudi tako zadovoljen. Čez eno uro moram na vsak način v školo.« Med pogovorom sta prišla v gostilno.

»A sedaj, dragi doktor,« je rekel Don Juan in dvignil kozarec z veliko belo porto, »pijva in pripovedujte.«

Trčila sta in pila na zdravje.

»Resnično ne vem, kje začeti,« je vzdihnil Faust in si otrl zapenjene brke, »moje življenje, kako je znano svetu, je prepleteno s samo lažjo.«

»Ravno tako moje,« je pritrdil živo Don Juan.

»Nekdaj sem bil mlada,« je začel Faust, »in sem ljubil...«

»Ah, Margareto?« ga je prekinil Don Juan.

»Da, Margareto,« je nadaljeval Faust, »kako sem jo ljubil! Kako je bila krasna! Sedela je pri šivalnem stroju, krasni »singerici« in pela:

Moj mir je proč,
In v srcu bol...

Prijatelj, to je bil angelj! Tako nežne dobre narave, izborna gospodinja. Imela je angejske močre oči, rdeče lase — vzor krasnega uglednega nemškega dekleta. Kako sem jo ljubil čisto in idealno. Verjemite mi, da bi jo bil vzal.«

»Idealno? Doktor,« mu je grozil s prstom Don Juan, »čital sem to zgodbo nekako drugače!«

»Don Juan,« je odgovoril Faust resno, »rekel sem vam, da je historija o meni, kakor je pisana,

je g. Schmoranzer glede risanja strokovnjak, kakor ga ni kmalu najti med našimi šolniki. Komaj so to zvedeli mariborski nemški kolovodje, so že sklicali tistih par neznanih možakov, ki tvorijo „društvo nemških volilcev“ v Mariboru in so sklenili na migljaj parlamentarnih nemškonacionalnih krogov, ki bi se sedaj radinad Stürgkhom za — Schreinerja maščevali, „ogorčeno“ rezolucijo, v kateri se protestira proti imenovanju g. Schmoranzerja, češ, da je znani slovenskoklerikalni hujšak in agitator za poslovenjenje šolstva v mariborski okolici. Imenovano neznano društvo protestira tudi proti poslovenjenju mariborskega učiteljskega in se zadira v Stürgkha, pozivajoč nemškonacij. poslance, da se vbodoče takim „Nemce sramotečim“ imenovanjem z vso silo uprejo.

Vso pristno nemškonacionalno hinavščino te rezolucije je razpredel znani Jan v Marb. Zeit. v dolg članek, v katerem v smešno bombastičnem tonu klata na vse strani, toži o ponemčenju mariborskega učiteljskega in denuncira na vse mogoče načine g. Schmoranzerja. Nimamo naloge ne povoda braniti tega gospoda; njegovo imenovanje zagovarjajo stvarni razlogi, navedeni začetkom dopisa, kar pa se tiče njegove delavnosti kot šolski nadzornik, stori le svojo dolžnost, ako se v gotovih slučajih kot pravični ckr. uradnik potegne za stvarno in narodno opravičene zahteve Slovencev. O kakem hujškanju nam ni ničesar znanega in tudi g. Jan ne ve v tem oziru navesti ničesar stvarnega. Vodi nas k odgovoru na njegove smešne nesramnosti to, da se mora enkrat za vselej pribiti, da je mariborsko učiteljskega namenjeno za slovenski Sp. Štajer in za vzgojo slovenskih učiteljev. Nemci imajo v Gradcu dovolj prilike za študij in žal tudi v Mariboru, ker je ravno ta zavod zgrešil vsled nemškega pritiska svoj pravi namen, namreč vzgajati slov. učitelje v narodnem duhu. Isti, ki bi se imeli pritoževati, smo torej mi in ne Nemci. Želimo, da to naši poslanci javno povedo na Dunaju in obenem znova dokažejo, da ne iščemo na Sp. Štajerju nemira in preprirov mi, temveč nemškutarji in prepotentni nemški nacionalci. Vidi se tudi na tem slučaju jasno, da tirajo Nemci pri nas državno upravo v neizogibno krizo; po nemškem mnenju ne odločuje več pri oddaji služb in mest kvalifikacija in pa pravičnost, temveč edinole vprašanje ali si nacionalci, ali si vsenemški denuncijant in izdajalec? Ekscelesca Stürgkh pa lahko baš v tem slučaju vidi, da se vse na svetu plačuje s črno nevhvaležnostjo!

Politična kronika.

d Preobrat posl. Stapinjskega. Ime tega moža je doseglo lansko leto pri nas na Slovenskem neko popularnost. Stavilo se je velike upe na njega, da doseže preobrat v politiki Poljskega kola v prid Slovanski jednoti. Toda proti jeseni je mož umolknil in slov. klerikalci se ga niso dočkali v Ljubljano. Sedaj pa piše „Slowo polskie“ in drugi poljski listi čisto odkrito, da je šel Stapinjski v Kanosso k slahčičem, ker je morala likvidirati od njega ustanovljena gališka parcelačna banka. „Lansko leto“, piše imenovani list, „je hotel Stapinjski finančnega ministra Bilinjskega prisiliti s svojimi napadi, da bi mu dal sredstva za ohranitev parcelačne banke. Konečno se mu je

polna nesramnih lažij. Saj sem že mislil gospoda ministra Goetheja, ki je napisal to zgodbo, tožiti, ali prijatelji so me pregovorili. Bil je to star gospod in je imel veliko zaslug za literaturo in narod; toda k stvari. Nisem mogel Margarete vzeti, nisem imel tedaj še nobenihkušenj, omožila se je z nekim lekarnarjem — in jaz sem odšel s krvavim srcem iz svoje domačije. Historija o vragih je neumna izmišljotina in ravnotako historija Margarete v oni pesmi ...

»Pardon, doktor, ali ne kadite?« je vprašal Don Juan in mu ponudil dozo s cigaretami.

Faust je odkimal z glavo, izvlekel srebrno tobaknico in nosljal.

»Ah tako!« se je smejal Don Juan, »in naprej?«

»No, zdaj sem profesor, resen človek sploh — o dim mladino k dobremu in pišem.

»Aaa?!« se je čudil Don Juan. »Kaj?«

»No, zdaj sem profesor, resen človek sploh. v — Izdal sem v popularnem slogu pisano knjigo:

»O učinku viharja,« je odgovoril Faust skromno; »dijaki moji me ljubijo — sem zadovoljen. Samo včasih zabavljam pesnikom. Poezija je nesrečna bolezen človeška, ki je povzročila že mnogo zlega.«

»In žene?« je vprašal Don Juan radovedno.

»Tempi passati,« je odgovoril Faust in mahnil z roko. »Sicer,« je pristavil zaupno, »ljubim zopet... a sedaj mislim ... Toda kaj vi, dragi moj Done? Kako živite? Kaj delate?«

»Slabi časi,« je odgovoril Don Juan, »žene so

posrečilo doseči nek dogovor, pa je bilo že prepozno. Zategadelj je ščuval (?) Stapinjski Slovansko jednoto k opoziciji, ker je hotel razpust državnega zbora in nove volitve pred propadom svoje banke. Toda reforma poslovnika mu je računne prekrizala in koncem decembra je došel polom parcelačne banke. Stapinjski je sedaj popolnoma pozabil na slovansko vzajemnost in se obrnil tje, kjer je našel denar in se tako izognil zaporu ... Očitek Sl. p. je bridek, toda resničen. „Slovenca“ svetujemo, naj napiše sedaj za zaključek potrebno premišljevanje o Stapinjskem.

d Anglija pred ministersko krizo? Unijonisti slavijo glasovanje o dodatku glede tarifne reforme k odgovoru na prestolni govor kot svojo zmago. Malo vladno večino 31 glasov, ki je odklonilo ta dodatek, so sprejeli unijonisti z oglušujočim ploskanjem. L. 1906 so namreč imeli komaj 98 glasov za tarifno reformo proti 478 liberalnim; večina 380 glasov se je stalila na 31. Vlada je zmagala samo z delavskimi glasovi, ker 22 liberalcev ni hotelo glasovati. V adresno debato so posegli prvi gromovniki za obrambno carino n. pr. Chamberlain ml., Balfour in dr. Pod utisom tega glasovanja se je Asquithov položaj znatno poslabšal. Njegovo ministriovanje je še le odvisno od tega, ali se mu posreči s svojim današnjim programatičnim govorom pomiriti Irce ali ne. Javno mnenje, ki cika močno na stran unijonistov, hoče Asquith zadovoljiti s tem, da bode predlagal 960 milj. kron za ojačenje angleške vojne mornarice napram obsovaženim Nemčiji.

d Drobne politične novice. Avstrijsko vojno brodovje se poda 2. marca v Bar, odkoder bode šel poveljnik s štabom v Cetinje častitat knezu Nikoli na petdesetletnici vlade. — V četrtek se bode razpravljalo v grški zbornici o sklicanju narodne skupščine, ki ima revidirati ustavo. — Francoska državna zbornica je sklenila porabiti zvišanje davkov na dedščine za starostno zavarovanje delavstva.

Dnevna kronika.

d Občinske volitve v Zagrebu. Javili smo že v soboto med brzojavkami, da je pri volitvi v II. razredu v petek prodrla lista oporbenega meščanstva z večino krog 200 glasov proti madžaronom in frankovcem, za katere slednje so glasovali tudi klerikalci. Kandidati oporbe so dobili 608 do 714 glasov, madžaroni 212 do 345, frankovci 203 do 271 glasov. Za združeno oporbo se je oddalo skupno 6678, za madžarone 2721, za frankovce 2302 glasa. Od l. 1906. so narasli glasovi koalicije za 3818 glasov, madžaroni pa so padli za 2829 glasov. To pomeni popoln poraz madžaronstva, pomeni pa obenem silno nazadovanje demoraliziranega in demoralizirajočega frankovstva. — V soboto je volil 3. razred. Rezultat je bil znan še-le po 10. uri v noči. Glasovalo je vsega skupaj 1610 volilcev. Nadpolovična večina znaša torej 806 glasov. Kandidatje oporbenega meščanstva so dobili 778 do 872 glasov, frankovci 673 do 753 glasov, ker je dobil tudi socialist Bukšeg 204 glase, pride Ancel, kandidat oporbe, v ožjo volitev z jednim frankovcem. Ostalih 6 kandidatov koalicije je prodrlo. To pomeni velikanski poraz Frankovcev, ki so doslej bili v tem razredu neomejeni gospodarji. Frankovci so bili vsled izida naravnost besni in so izzivali napade. A oporbeuo meščanstvo jim je le ironski odgovarjalo s pesmijo: „Jankomiru moj zeleni“ ... Kakor blisk se je raznesla vest o zmagi po Zagrebu in silna mno-

modrejše nego jaz; težko je živeti. Resnica, izvšil sem marsikal, pesniki pa so to okrasili, ali resničnost je drugačna ... Sramota povedati ... Vsako leto nekaj tožb za očetovstvo, radi žaljenja časti in nedavno tožba radi dolgov ... Slabo življenje, doktor. Seveda, kje naj jemlje človek vedno denar? Slabi časi ... Faust je pogledal na uro. »Moram iti. Saj še prideva skupaj?«

»Težko, odidem za vedno odtod.«

»Danes?«

»Da, danes.«

Spila sta in odšla. Na ulici sta se ostavila

»Moram iti tod,« je dejal Faust in pokazal na desno.

»In jaz na levo,« je rekel Don Juan

»Z bogom, prijatelj.«

»Z bogom, sreča z Vami!«

Objela sta se in se poljubila hladno. Šla sta vsak v drugo smer. Faust je korakal počasi kakor ugleden človek. Don Juan je šel z g'izdalinskim trdnim korakom. Čez trenutek sta obstala oba in se ozrla.

»Vsakdajen človek je postal,« je rekel Don Juan in kimal Faustu.

»Vsakdajen človek,« je rekel Faust in migal Juanu.

In privzdignila sta klobuke, obrnila se in šla naprej ...

žica meščanstva je v velikanskem sprevodu šla skozi zagrebške ulice ter navdušeno pozdravljala zmago poštenega dela. Dozdej so imeli v zagrebškem obč. zastopu večino frankovci in madžaroni. Ta večina sedaj poražena in neodvisno meščanstvo pride do besede. V III. razredu so narasli glasovi koalicije od l. 1906. za 8644 glasov.

d Češki matični milijon dosežen. Nabira se drugi milijon. Včerajšnji češki listi prinašajo: „Na milijon osrednje šolske matice je bilo nabranih do 25. febr. 998.752 K 42 vin. Včeraj v soboto zvečer je zbirka prekoračila svoto 1.000.000 K in nadaljni doneski so določeni za drugi milijon.“ Drugi milijon! Človek bi ne verjel, ko bi ne čital črno na belem v čeških listih! Kaj takega je mogoče samo v narodu, kakor so Čehi. Komaj se je raznesel glas, da je milijon dosežen, že je zadonel klic iz Sleziije: ne milijon kron, ampak milijon goldinarjev! In s podvojeno močjo pojde češka požrtvovalnost na delo za drugi milijon. „Čas“ pravi: „Naš matični milijon je prepričevalni dokaz češke narodne zavednosti in narodne vzgoje. Na mesto mladostne navdušenosti stopa moška zavest dolžnosti, na mesto šumnih taborov z opojnimi govori organiziramo zbirke in trdno sklepamo narodno delo.“ Tako Čehi! Mi pa? Zakrijmo si obraz sramote!

d Obsojeni laški napadalci. Svoječasno smo poročali o napadu laških študentov in drugih vročekrvnežev v Zadru na Hrvata Masovčiča, ki so ga skoro do smrti pobili. Minole dni se je vršila proti napadalcem sodna razprava. V soboto je bila izrečena razsodba. Neki Nani je obsojen na 3 mesce zapora, neki Pavich pa na 8 dni; ostali so oproščeni.

d Umrl srbski „veleizdajnik“. V Katincih na Hrvatskem je umrl 65 letni paroh Plato Solarić, ki je pod Ranchoom sedel 9 mesecev v ječi kot „veleizdajnik“. V ječi je nalezel tudi bolezen.

d Hrvati v Čikagu si zgradijo svoj „Hrvatski Narodni Dom“.

d Vseslovanski sokolski zlet se vrši letos v Sofijo o priliki vseslovanskega kongresa istotam.

d Na Ruskem pridno snujejo sokolska društva in jih imajo v kratkem času že krog 30. Osnuje se v kratkem vsruska sokolska zveza.

d Shod slovanskega učiteljstva v Krakovu. Za velik shod slovanskega učiteljstva, ki se vrši letos v Krakovu, se pripravlja češko učiteljstvo kar najmarljivejše. Povsod se vrše predavanja in posvetovanja o skupnem zletu v Krakov.

d Vseslovanski časnikarski shod v Sofiji. V Sofiji se je že osnoval krajevni pripravljalni odbor za vseslov. časnikarski shod. Odbor skrbi zlasti za finančno stran shoda.

Štajerske novice.

a G. drž. poslanec Fr. Roblek je vložil interpelacijo o škandaloznih volilnih sleparijah v Šoštanju in o nekorektnemu postopanju graškega kornega poveljnika Potioreka, kateri je daroval večji znesek za „Südmarko“ in se opravičil, da se ne more udeležiti „Südmarkinega“ zborovanja, oziroma njene veselice (!)

d Od krvavega Sv. Lenarta v Slov. gor. V pondeljek zjutraj se je zgodil zločin šolarja Bella s tukajšnje nemške šole, še isti pondeljek opoldne so učenci nemške šole spet izzivajoče z znanim nesramnim smehom pozdravljali Slovence s svojim „kris kot“, vedoč, da ne dobe odgovora — potem ko je o umoru govoril že celi trg in so se otrokom na slovenski šoli lasje ježili od strahu in groze. Ali ni nikdo šolarjev na nemški šoli posvaril ali kaznoval? Ali se deca tam še hujškajo k surovemu in grdemu obnašanju? — V sredo — dva dni po zločinu — je deseterica učencev nemške šole v mraku „demonstrirala“ pred hišo spoštovanega slovenskega gosp. učitelja (kar se je že preje večkrat zgodilo): Tolkli so s palicami po šipi na hišnih vratih in ko so se odprla, so enoglasno zavpili v vežo „heil, heil“ ter na to z odurnim smehom zbežali. Slučaj je orožništvo preiskavalo. Seveda so bili paglavci nadebudni otroci naših le od slovenskih grošev živečih tržanov: Dimnika, Živka, Paula, Novaka itd. Gosp. urednik! Ali se more smatrati za mogočo šola, katere učenci se tako vedejo dan po najg.šem zločinu, ki ga je mogel zakriviti njihov součenec? Ali se morejo prepustiti otroci takim vzgojiteljem, ki ne morejo (ali celo nočejo?) vplivati blagodejno na otroke v takv žalostnih časih, ko je cela šola osramočena z zločinom najhujše vrste? — Gospod urednik! midva si prihraniva odgovor, prepustiva ga z nemirnim srcem prizadetim oblastem, katere bodo celo stvar najbrže — potlačile. Saj se gre za Slovence!

v Podrobnosti hudodelstva nemškega šolarja Antona Vella. Dne 21. febr. 1910 se šli skupaj šolarji slovenske ter nemške šole po okrajni cesti proti Sv. Lenartu. Naenkrat potegne Anton Vella, ki je imel že dolgo jezo na Franceta Ne-

krepa, ker je ta izstopil iz nemške šole, dva noža ter zakriči: Mi „Nemci“ smo svetniki (!), vi Slovenci pa hudiči. S tem le nožem te bodem pehnil v srce! To rekoč plane z odprtima nožema proti Nekrepu. Ta je zgrabil v naglici za v bližini ležečo palico, udaril ž njo proti Velli ter potem zbežal. Vella je letel za njim, ga došel, ter mu zasadel nož od zadi v hrbet in to tako globoko, da mu je ranil pljuča. Ranjeni Nekrep se je vlekel še do kolarja Toplaka, kjer se je onesvestil. Po končani sodnijski preiskavi so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico kjer še zdaj leži. Pri sodnijski komisiji prisotni dr. Zirngast je bil vidno neprijetno dirnen, ko je izvedel da je bil že 14 letni Vella nčenec „njegove šole“. Pri tej priliki ne bode neumestno če se opozarja merodajne činitelje na to, kako „pozornost“ je dozdej posvetilo okr. okrajno glavarstvo v Mariboru tem že dolgo obstoječim „bojem“ med šolarji. Člani krajnega šolskega sveta so opozorili namreč že pred meseci na provokatorično postopanje nemških šolarjev, ker so videli, kako so ti popolnoma po tolovajsko čakali na šolarje slovenske šole. Enoglasno se je sklenilo pri seji pritožiti se tozadevno na okrajni šolski svet. V okrajnem šolskem svetu pa je smatral zdajni vodja glavarstva za dovolj preiskati vso zadevo „ex praesidio“. Obrnil se je s vprašanjem na nemško šolsko vodstvo ter je enostavno na podlagi te „zanesljive“ izpovedbe izjavil, da je vse skupaj pretirano in da so jedini krivci šolarji slovenske šole. To je storil kljub temu, da so prisotni člani okrajnega šolskega sveta, ki so sami videli že mnogo prizorov, odločno trdili, da so krivci jedino le šolarji nemške šole. Če bi takrat bil ta gospod bolje nepristranski c. kr. uradnik kot Nemec bi skoraj gotovo izostal ta žalostni slučaj. Od glavarstva do občinskega sluge — vse je ščitilo podivjano nemškutarsko druhal — zato pa so taki „uspehi“ nemške vzgoje in šolstva.

Gospodarski shod pri Sv. Štefanu pri Šmarju, ki se je vršil včeraj, je krasno uspel. Vkljub slabemu vremenu se je nabralo nad 100 zborovalcev, pozneje je še prišlo krog 50 fantov in deklet. G. Jos. Drogenik iz Št. Jurja ob j. ž. je govoril o strankini organizaciji, o kmetski vzajemnosti in samozavesti, o mlekarstvu, mladini pa o napredni mladinski organizaciji. Zborovanje je bilo jako živahno in je trajalo dve uri. Nato se je razvil živahen razgovor in sklenilo se je takoj začeti z nabiralnico mleka.

Iz Brežic. C. kr. finančno ravnateljstvo v Gradcu opozarjamo, da si pusti od c. kr. okrajne sodnije v Brežicah oziroma okrajne sodnije v Laškem trgu predložiti kazenske akte proti brežiškim turnerjem glede izgrediv in napadov na Slovence septembra meseca lanskega leta na kolodvoru na Zidanem mostu. Tozadevna obravnava vršila se je 25. t. m. Iz teh kazenskih aktov je razvidno, da so člani »Turnvereina« v navzočnosti predsednika, c. kr. davčnega kontrolorja Kankovskega napadli mirne Slovence, jih ranili in celo streljali iz vlaka na občinstvu. Mi zahtevamo, da se postopa proti nemškim uradnikom z isto strogostjo kakor proti slovenskim ter bodemo zasledovali, ali bode c. kr. fin. ravnateljstvo kaj ukrenilo v tem oziru.

a Iz Brežic. V odgovor „Slovenčev“ Ciril-metodariji so nabrali brežiški Slovenci o priliki občnega zbora obeh Ciril in Metodovih podružnic dne 19. t. m. znesek po 30 K.

a Drugi poučen večer „Slov. del. podp. društva v Celju“ se je tudi lepo obnesel. Predaval je g. Ivan Prekoršek o nekaterih za razvoj Slovencev važnih momentih v slov. zgodovini, tako leto izida prve slov. knjige, pozneje francoska doba, l. 1848, doba taborov. Upamo, da bodo društvena predavanja privabila vedno več poslušalcev.

a Zveza slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem. V nedeljo, dne 20. t. m. je zboroval v Celju vodstven odbor „Zveze“. Na dopis „St. Lehrerbunda“ glede obstrukcije slov. poslancev in glede regulacije plač je odgovoril predsednik in se je njegov odgovor od zborovalcev naknadno odobril. Vzelo se je na znanje še več dopisov in se je povsod ukrenilo vse potrebno. Razgovor o ukazu dež. šol. sveta glede zapostavljanja prošnikov, ki niso študirali na štajerskih učiteljskih, je bil kaj živahen. Seveda so zborovalci bili vsi tega mnenja, da je tak ukaz nepravilčen. Koliko štajerskih domačinov in domačink študira v Ljubljani in tudi v Gorici, zlasti iz okrajev ob kranjski meji in ti bi potem ne dobili pri nas služb. Sklene se sestaviti peticijo na dež. šolski svet, v kateri se naj pokaže na oškodovanje štajerskih rojakov in rojakinj ter se dež. šol. svet nagovori, da umakne svoj predlog. Peticija se sestavi do 3. aprila in se predloži delegaciji v odobrenje. Radi poslovnega jezika pri naših uradnih konfe-

rencah se sklene na vsa učiteljska društva poslati okrožnico, v kateri se pozivlja, da se pri letošnjih uradnih konferencah povsod stavi predlog: poslovni jezik je slovenski. Sedaj ni nobenega razloga več, zakaj bi bila nemščina poslovni jezik; kajti dež. šol. svet je izvil učiteljstvo nemških šol v nemških okrajih ter jim dal posebnega nadzornika in posebno uradno konferenco torej je s tem sam na tem stališču kot mi. Na to se določi vzpored prihodnjemu zborovanju. To se vrši dne 3. aprila t. l. v Celju. Ob 9. uri dopoldne je odborova seja, ob pol 11. zbornje delegacija. Nato se konstituira v posebni seji novoizvoljeni odbor. Občni zbor je ob 3. uri popoldne. Na občnem zboru predava ravnatelj g. Schreiner. Natančnejši vzpored se priobči pravočasno, Poročilo tajnikovo o delovanju od zadnje seje in o koledarčku se vzame z odobravanjem na znanje. Koledarček je prinesel „Zvezi“ lepo svoto in se je razposlal vsemu slovenskemu učiteljstvu na Štajerskem brezplačno. Razpravljale so se nato še nekatere važne zadeve. Glede učiteljskega stališča radi delitve dež. šol. sveta se društva pozivljajo, naj ne ukrepajo tozadevno, ker se bo ta zadeva obravnavala pri delegaciji. Tam se bo zvedelo mnenje spodnještajerskega učiteljstva in le skupni nastop bo kaj izdal, ne pa posamezni glasovi. Tudi neka druga narodnostno kočljiva zadeva se bo pri delegaciji obravnavala. Sklene se dati v tisk nova pravila, ter se je sklepalo še o nekaterih internih stvareh. Tudi glede informiranja v zadevi slovenskih tiskovin se storijo potrebni koraki.

a Iz Celja. Splošno veselost je vzbudila tu notica v sobotni „vahtarici“ pod napisom „Gegen die Wendenfrechheit“. Pripoveduje se v njej o svet in Avstrijo pretresujočem protestu nekaterih nemških akademikov znane sorte v Pragi proti odstavitvi dr. Schreinerja. Kakor se trdi, je dal Bienerth na povelje cesarjevo brco „najboljšemu, najbolj delavnemu in skušnemu vodji Nemcev“. Kaj ima to opraviti s slovensko nesramnostjo, ve pač le — dr. Ambrožič.

a Etbin Kristan v Celju. Sinoči se je pripeljal iz Ljubljane Etbin Kristan, da predava v gostilni „pri jellenu“ o „pesništvu in delavstvu“. Predaval je nemški, morda zato, da bi ga tudi oni razumeli, ki ne znajo slovenski. A mož se je ukanil. Kristan, ki govori res krasno nemščino, je našel tako malo zanimanja in razumevanja, da je sam zagrozil, da preneha. Njegovo predavanje je bilo temeljito zasnovano, vsestransko obdelano in gladko, a za milje „pri jellenu“ ni sodilo. Tako izbrano in globoko kakor je on govoril, bi smel govoriti le profesor raz kateder. Zanimanja med poslušalstvom ni moglo biti, ker so ga le nekaterniki dovoljno razumeli. Kriv si je jugoslovanski sodrug Kristan sam. Čemu ni govoril možak slovenski, ko je vendar moral vedeti, da oni izginjajo v društvu, ki ga nebi razumeli? Bi li ne bil težko prebavljivi snovi zadal s slovenščino mehkeje oblike? Vemo, da je možu težko, se zastonj truditi, vemo, da je hudo, če mu izpred nosa vlačijo pijance na plan, zboosti ga gotovo mora tudi, če kdo pri odmoru v veži zavpije: „Pr moj duš, to ni Kristan“ in ga s tem kot neznanega svojega voditelja zapika, a je li jugoslovanskemu delavcu Kristanu tudi tesno pri srcu, če vidi na svoji in na vseh mizah samo in edino sūdmarkine šibice, če sliši, da kak sodrug na slovensko vprašanje odvrne: „I kon nit krabotiš!“ Kako more Kristan, ki je baje tudi Slovenec in slovenski književnik, tako zaiti in slovenskim ljudem tolmačiti modrost — nemški. Včerajšnji uspeh nemškega predavanja o umetnosti v večernem navdušenju slovenskega delavstva „pri jellenu“ je utegnil Kristana kaj naučiti. Ali ne?

d Imenovan je za ravnatelja na 2. državni gimnaziji v Ljubljani šolski svetnik dr. Iv. Bezjak.

a Iz Žalca. Včerajšnji občni zbor žalskih Ciril-Metodovih podružnic je bil prav dobro obiskan, zlasti še moramo pohvaliti naše vrle sosedse iz Ložnice, Gotovelj, Griž in tudi iz Vrbja. Zborovanje je vodil predsednik moške podružnice g. nadučitelj Petriček, ki je pozival navzoče k nadaljnemu delu za narodno obrambo. Iz tajniških in blagajniških poročil posnemamo, da ste podružnici v preteklem letu močno napredovali, zlasti velja to glede moške podružnice. V imenu glavne družbe je govoril g. potov. učitelj g. Ivan Prekoršek obširno o družbini organizaciji, njeni izpopolnitvi po podružnicah ter podrobneje razpravljaj o nalogah, katere naj i v bodoče vršite žalski podružnici. Govornik je omenjal mimogrede

tudi najnovejše napade na Družbo, ki naj še tesneje združijo vse narodno misleče, da podvojimo, potrojimo svoje delo za C. M. družbo to bo najboljši protest. Pri volitvah se je odbor nekoliko razširil na sosednje kraje, kar bo delo le olajšalo. Krepko naprej!

d Iz Laškega trga. Na Matevževem sejmu se je plačevalo za govejo živino 32—38 K za 50 kg žive teže. Živine je bilo razmeroma malo na sejmu. Vsled splošnega pomanjkanja krme se je znižalo normalno stanje živine za eno tretjino

a Umrl je v Trbovljah 25. febr. obče priljubljeni rudarski paznik Alojz Kristofič. Zadel ga je kap. Pokojni je bil pristaš Narodne stranke. Naj v miru počiva!

a Neki štajerceljanci iz ormoškega okraja so se šli v Ptuj k glavarju pritožiti zaradi izplačevanja zadnjih podpor. Vodil jih je načelnik okr. zastopa Strašil. Ker delajo sedaj nemški listi veliki ropot s temi „slovenskimi kmeti“, ki se obračajo na nemškutarje za posredovanje, bi radi vedeli, kdo in kaj so ti „slovenski“ kmetje? Le z imeni na dan! Mi smo glede razdelitve itak že spregovorili; ptujski glavar bode pa štajercijancem posebno hvaležen za to hujskarijo.

a Drobne novice. V Ptuj je umrt odvetniški sollicitator Travniček, star 75 let. — V Prozinu je neki Kobala v pretepu težko ranil posestnika Gajšeka od Sv. Lovrenca na Drav. pol. Grajska so prepeljali v celjsko bolnišnico. Zgubi najbrž jedno roko. — V Celju je umrla 87 letna Katarina Ojstriš. Stanovala je na Miklavževem hribu. — V Trbovljah se je nanovo ustanovil „čuk“. Težko da bode imel več sreče in zdravja ko oni, ki je zmrznil. — V Ljubljani je umrl davčni upravitelj v pok. g. Jože Rotter, star 74 let. — Povožil je v Ptuj nek pekovski učenec okoliško kmetico, katera si je pri tem strla en zob.

a „Jutro“. G. Milan Plut, časnikar v Ljubljani, nam naznanja, da začne z 2. marcem t. l. izdajati neodvisni politični dnevnik „Jutro“, ki bo izhajal vsadi dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. uri zjutraj, v ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. Glavni urednik bo g. Milan Plut, sourednik časnikar g. J. Pirc. List bo, kakor poroča praška „Union“ iz Ljubljane, politično radikalen in bo zasledoval v prvi vrsti jugoslovanske zadeve.

a Na mariborski gimnaziji je razpisano definit. učno mesto za matematiko in fiziko s slovenskim in nemškim pončnim jezikom. Prošnje do 15. marca.

a Navade mariborskih častnikov. Nek nemški list se hudo pritožuje nad netaktnim obnašanjem huzarskih častnikov v Mariboru. Ponoči delajo po mestu škandale, po dnevi pa v okolici. Tako sta se pred kratkim sešla nek častnik in pevka z mariborskega gledališča v Limbušu, častnik je odstopil svojega konja pevki, ki je potem na moški način jezdarila po vasi in okrog cerkve ter vzbujala splošen škandal. List vprašuje „Sūdmarkinega“ prijatelja Potioreka v Gradcu, ali mu te razmere niso znane?

a Učne sobe mariborske mešč. šole za deklice imenuje mariborska „Unt. V. Z.“ — svinjske hleve. Baje vlada v njih tak „red in snaga“, da zaslužijo to laskavo ime. Kajpada mariborski obč. svet se briga za važnejše reči ko za take malenkosti.

a Štajerska eskomptna banka je sklenila na svojem občnem zboru razdeliti 8% dividendo (K 32 — na delnico).

a Živnostenska banka misli baje v Gradcu kupiti na Jakominijevem trgu hišo št. 15 (zum eisernen Mann). Sedanje staro poslopje misli banka podreti in postaviti novega, v katerega bi došla bankina podružnica. Ako se ta vest uresniči — to bo ropota po nemških listih.

d O renegatih razpravlja Aistrich v „Unterst. Volkszeitung“. Pri tem nam pove poleg že znanih podatkov o Vošnjaku tudi, da se še danes blesti ime dr. Ambrožiča v častni knjigi slov. ljudske šole v Ratečah na Kranjskem in da je bil celjski obč. svetnik dr. Kovačič bivši član slov. ak. dr. „Triglav“ v Gradcu. Izvaja, da je celjska „vahtarica“ očitajoč nekaterim nemškim kršč. socialcem renegatstvo, pisala, „da je stranka, ki ima v svoji sredi renegate, popolnoma nenemška in zgubljena.“ Logični sklep iz tega si lahko napravijo bralci sami. . . Smo prav hvaležni g. Aistrichu, da se je lotil tega vprašanja; v Celju, Mariboru, Ptuj, Brežicah itd. bi bilo še dosti gradiva, celo zanimivega gradiva. Renegate se stavi s tem na sramotni kamen pred istimi Nemci, med katere se štelijo na svojo večno nečast in sramoto.

Druge slov. dežele.

Kranjski deželni šolski svet je zavzel stališče, da dež. šol. svet ni ministerstvu podrejen, ampak avtonomna oblast. Dalje je sprejel predlog glede nujno potrebnega sistemiziranja učnih mest na slovenskih gimnazijah.

Živnorojskega in mlekarkega tečaja na Grmu, dne 22. in 23. t. m. se je udeležilo 45 oseb.

Orožnik ustrelil človeka. Na Opčinah pri Trstu je nemški orožnik Lang aretiral nekega Režeka. Ker se mu je ta nekoliko branil, je Lang stopil za korak nazaj in ustrelil Režeka v prsa. Režek je v groznih mukah umrl. Stvar se preiskuje in bomo po preiskavi obširneje poročali. Med prebivalstvom vlada silno razburjenje, vključno temu pa še Lang vedno opravlja na Opčinah službo.

v Nadškof dr. Nagl zapušča danes zvečer definitivno Trst.

v Na shodu kraških županov v Nabrežini se je ostro obsodilo, da je dež. zbor goriški sprejel preminjevalni predlog klerikalnega poslanca Kosmača glede sena, ker je s tem hudo oškodovan slov. del dežele v prilog Furlaniji.

v V Gorico je premeščen finančni tajnik Dalla Rosa, ki ne razume čisto nič slovenski.

v Iz Zagorja ob Savi poroča „Narodni Delavec“, da je rudniško vodstvo odpustilo tri slovenske delavce, ki so bili izvoljeni v po večini slovensko-narodni obč. odbor, enega uradnika pa je iz enakega vzroka degradiralo na slabše mesto. Skoro neverjetno! Če je pa res, je to nad vse drzen škandal.

v Saksonski kralj Friderik Avgust se je pripeljal v soboto zvečer v Trst in se včeraj odpeljal na Krk.

v „Vedeževalka“ v Trstu. Pred nekaj dnev se je naselila v Trstu neka gospa Andre, ki je obljubljala, da bo vsakomur prerokovala za sedajnost in bodočnost. Vsak „klijent“, ki je hotel čuti proročanstvo, ji je moral prinesiti kako dragocenost, da bi iz nje izvedela vse tajnosti. Dragocenosti je obljubila vrniti čez nekaj dni. Tako so ji nanosili skupaj dragocenosti v vrednosti 200.000 kron, s katerimi je „čarovnica“ minoli petek — izpuhtela iz Trsta.

v Porotno zasedanje v Celovcu se prične dne 7. marca. Dozdaj je na dnevnem redu dvoje npravnih hudodelstev, uboj, goljufija, javno nasilstvo in težka telesna poškodba, vsega skupaj 6 slučajev. Nekaj se jih še pridruži.

v Porotno zasedanje v Ljubljani se je pričelo danes. Dozdaj so na dnevnem redu 4 slučaj uboja, 2 slučaj tatvine in 2 tiskovni pravdi.

v 2000 K drž. podpore je dovolilo poljedelsko ministerstvo za pokritje stroškov mlekarkega tečaja na Vrhniki.

v Imenitno slovenščino piše klerikalna „Gorica“. Tako ima v sobotni številki članek pod naslovom „Sočino nezaslišano hujskanje proti našemu poslancu Stepančič (!)“, v katerem pravi tudi, da se bode „držal“ shod itd. Kajpak, saj je vseeno, kako se slovenski piše, dr. Gregorčič bi itak najraje izdajal „Gorico“ v laščini.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 28. februarja: Poslanska zbornica se bode ta teden ukvarjala s prvim čitanjem proračuna in pa finančne predloge. Istočasno se bodo vršila za kulisami pogajanja za novo parlamentarno večino in sestavitve novega ministerstva.

STANJE DR. LUEGERJA. SMRT BLIZU.

Dunaj, 28. februarja: Stanje obolelega župana dr. Luegerja je izvanredno kritično. Ob 10. uri so mu dajali šampanjca in ledeno želé, da so oživili srce in omejili kolcanje.

Dunaj, 28. februarja: Proti jutru se opaža naglo padanje moči, ledvice delujejo slabše, srce istotako. Tudi začenja županu zginjati zavest. Hrane noče več nobene vzeti.

Dunaj, 28. februarja: (ob 12. uri op.) Dvorni svetnik, zdravnik dr. Neuper je ob 10. uri dop. konstatiral, da je dr. Lueger že apatičen proti vsaki bolečini, da da poenjuje delovanje srca in pljuč in pada krvni tlak. Smrt utegne priti že v naslednjih urah.

SPLOŠNA STAVKA V FILADELFIJI.

Filadelfija, 28. februarja: Delavci 140 strokovnih organizacij, ki obsegajo 125 tisoč članov, so sklenili uprizoriti v soboto, dne 5. marca splošno stavko, da izrazijo svoje simpatije stavkujočim delavcem cestne železnice.

NOVE VOLITVE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 28. februarja: Po dosedanjih vladnih dispozicijah se vrše nove volitve v ogrski drž. zbor koncem majnika in bode nova zbornica sklicana med 5. in 10. junijem.

DROBNE NOVICE.

Belgrad, 28. februarja: Srbski kralj Peter potuje mesca marca v Petrograd, kjer ga bode ruski car sprejel. Podrobnosti še niso določene.

Atene, 28. februarja: Pri sprejemu novega predsedstva grške državne zbornice se je izrazil kralj Jurij, da bode zbornica dobro izvršila svojo nalogo glede posvetovanja o spremembi nevažnih točk ustave.

Dunaj, 28. februarja: Ustrelil se je znani umetniški in gledališki kritik »Fremdenblatta«, Ludvik Hevesy.

Carigrad, 28. februarja: V kraju Jalovac ob Marmarskem morju je neka neznana bolezen pomorila doslej 300 ljudi.

Carigrad, 28. februarja: Turški listi nadaljujejo s kritizovanjem potovanja bulgarskega carja v Petrograd in mu podtikajo različne Turčiji sovražne namene.

Pariz, 28. februarja: Iz Cervera poročajo, da so blizu Barcelone ujeli nevarnega ruskega anarhista Mosesa Šulca. Došel je tje baje z namenom maščevati Ferrerjevo smrt.

Madrid, 28. februarja: Po deželi se vrše shodi za in proti otvoritvi javnih ljudskih šol. V Bilbao je došlo med zastopniki enega in drugega mnenja do silnih spopadov; policija je morala demonstrante razgnati z golimi sabljami.

Narodni gospodar.

K obrtnem redu iz leta 1907.

Konec.

Ko je tako po hudih bojih v letih 1880 tih prišlo malo število takih mož v državni zbor ter so ti vladi predložili, kako prepušča malo obrt popolnoma samo sebi, torej poginu, dočim podpira s prispevki malega moža le veleindustrijo pač samo zato, da bi ta mogla v tujem svetu kazati svojo vlemo, so vsled delovanja teh mož prišli tudi na ministrskih stolihi do prepričanja, da za državo ni zdravo, če se prepusti malo obrt poginu. Zato smo dobili v letu 1884. zakon o obrtnih zadrugah. Te zadruge so pa še danes, skoraj bi rekel brezpomembne, ker v resnici niso nič drugega kakor brezplačni izvrševalni uradi višjih oblasti. Če obrtništvo hoče, da bodo imele obrtniške zadruge res kaj veljave, se bo moglo še zelo potruditi, da spravi v zakonodajne zastope še marsikakega zmožnega in nenstrašenega svojega zastopnika. Ko se je sčasoma ustanovila takoiimenovana Luegerjeva skupina v državnem zboru pod Hohenwartovim klubom, se je po inicijativi tega kluba začel preresetavati zastareli obrtni zakon. A ko so poslanci uvideli, da sami o stvari nič ne razumejo in da bi se morali pri preosnovi obrtnih postav opirati le na različne pritožbe in peticije, ki so prihajale na državni zbor, je zbornica leta 1892. sklenila sklicati obrtno enketo samih strokovnjakov. Ta enketa bi naj oddala svoje mnenje o preosnovi obrtnih zakonov obrtnemu odseku, ki je obstal iz 36 članov državnih poslancev, voljenih od cele zbornice. Slovenske dežele je v tem odseku zastopal kanonik Klun. Bil je sicer blaga duša, a o tem tem vprašanju ni razumel skoraj nič. Naj še na kratko omenim, kako se je ta velevažna enketa vršila, da bodo cenjeni tovariši vedeli, kako smo prišli do najnovejšega obrtnega reda, ki ni skoraj nič boljši od prejšnjega.

Enketa se je vršila v poletju leta 1893. Bilo je določenih gotovo število odposlancev za vsako deželo posebej. Te odposlance ali kakor se jim je reklo, eksperte, so klicali na Dunaj v večjih skupinah, a ne več kakor po 20 skupaj. V dvorani našega kluba so imeli posvetovanje z državnimi poslanci obrtnega odseka, z načelnikom dvornim svetnikom Eksnerjem in podnačelnikom že imenovanim dr. Luegerjem. Posebne premembe se je želelo pri 29.ih §§ obrtnega reda. V skupni seji so se ti paragrafi od točke do točke razpravljali in smelo rečim, da se je pri posameznih odposlancih, ki so bili možje iz poklica, videlo, da bi znali ustvariti zakon, ki bi resnično varoval malo obrt. Žal, da v najnovejšem obrtnem redu njihovega stališča ne najdemo tako preziciranega, kakor se je v enketni seji predlagalo. Temu se pa na drugi strani ne smemo preveč čuditi, če pomislimo, da so prišli odposlanci iz daljnih krajev kakor iz Galicije in Bukovine, kateri niti vedeli niso, po kaj so na Dunaj prišli.

Ko se jih je vprašalo za nasvet o spremembi kakega §. so se izrazili, da ni tega sploh ne razumejo, niti kaj predpisuje stari red, še manj pa, kaj naj bi predpisoval novi obrtni red. Saj so bili baje celo taki zraven, ki niti čitati niti pisati niso znali. In potem takih ljudi se naj ustanovi obrtništvo koristen zakon? To ni mogoče! Druga okolnost, da je novi obrtni red tako nepopolen, je tudi ta, ker je takratna državna zbornica bila skozinskoz knrijalna; notri so sedeli v veliki večini in močnostmi veleindustriji, plemenitaši in uradniki, mož iz ljudstva je bilo malo. Zato pa tudi načrt novega obrtnega reda ni bil v zbornici tako sprejet, kakor ga je predlagala enketa.

Ali zdaj, ko že imamo enkrat ta obrtni red, se ne da za enkrat nič spremeniti, obrtništvo in

obrtne oblasti se ga morajo držati, dokler se morebiti zopet ne spremenijo.

Pomankljivost obrtnega reda kaže n. pr. že to, da lahko vsakdo prevzame različna podjetja, ne da bil v to poklican, upravičen ali obdačen. Ni se mu treba izkazati, da se je kedaj učil in da ima predpisano dobo let kot pomočnik, ni mu treba prositi za obrtni list ali celo koncesijo, zadostuje, da ima denar, s katerim jamči za izvršitev prevzetega dela. Da oblastim nekoliko oči izbrše, si vzame kakega slamnatega moža, kateri drži namesto njega kožo nasproti oblastnim za par smodk ali pol litra vina na dan, a zaslužek je šel podjetniku v žep, od katerega naj večkrat niti davka ne plača. Potrebno bo, da obrtništvo vendar enkrat skupaj stopi in dobro preštudira s kakim izkušenim juristom, je-li bi se ne dali ti zviti §§ obrtnega reda toliko uravnati, da bi se tem očividnim krivicam v okom prišlo.

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vživa

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost	liter K 2-40.
Kabinetna kakovost	" " 4-80.
Naslov za naročila:	„Florian“, Ljubljana.

Postavno varovano.

34

Loterijske številke.

Trst, 26. svečana 1910:	44, 90, 88, 48, 13.
Linc, " " " "	35, 4, 78, 66, 73.

Josipina Rotter roj. Pec naznanja tužnim srcem v svojem in v imenu svojih otrok **Adalberta, Brunona, Evženije, Eme, Elvire in Kornelije** ter ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je njen nepozabni, iskreno ljubljeni soprog, oziroma oče, stari oče, brat in tast, gosp.

Josip Rotter

c. kr. davkar v pok.

v soboto, dne 26. t. m. zjutraj ob 6. uri, po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, v 74. letu svoje dobe nenadoma preminul.

Pogreb dragega rajnega se vrši v ponedeljek, dne 28. t. m. ob pol 3. uri pop. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 26. svečana 1910.

(Mesto vsakega posebnega obvestila.)

Več lepih stanovanj

s 3 do 5 sob in postranskimi prostori je oddati takoj ali pozneje v hiši št. 11 na Ringu nasproti pošte v Celju. 140 3-3

Pojasnila daje upravitelj gosp. **Franjo Jošt.**

Trgovski soтрудnik

mešanega blaga z prima referencami želi službe takoj ali pa pozneje. Ponudbe na „VESTNO DELO“ na upravništvo tega lista. 146 2-2